

Жанрові модифікації інтерв'ю в сучасній журналістиці / Вітражі: Збірник матеріалів викладацько-студентських наукових семінарів / Упор. В. І. Башманівський, І. О. Горбова, Т. Є. Клименко, С. А. Чорна. – Випуск 5. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2014. – С. 21-24.

Горбова І., асистент кафедри
новітньої української літератури
та соціальних комунікацій

Жанрові модифікації інтерв'ю в сучасній журналістиці

Журналістика – це, насамперед, збір зовнішньої інформації, що є основою для формування внутрішньої, створення власної концепції подій. Збір інформації для журналіста – обов'язкова та найважливіша частина професійної діяльності, тоді як підхід до формування та передачі повідомлення може варіюватися в залежності від персональних завдань, жанру, характеру матеріалу тощо [4, с. 318]. Оприлюднення інформації частково здійснюється за індивідуальним підходом автора, таким чином, створюється персональний авторський стиль.

Накопичення інформації, фактів, точок зору з проблеми як основа інформаційної діяльності стосується жанрів журналістики. Сутність інтерв'ю як журналістського жанру полягає в діалогічній побудові матеріалу за формою: запитання – відповідь [4, с. 330]. Даний спосіб збору інформації вимагає від працівників ЗМІ комунікабельності. Адже журналістська діяльність складається зі спілкування та опису почутого. Те, як журналіст передасть почуту інформацію, вкаже на

його професійну компетентність та створить імідж. Основним етапом інтерв'ю є збір матеріалу. Вміння журналіста спілкуватися визначає якість та цінність опублікованої інформації.

Інтерв'ю як інформаційний жанр має свої різновиди: бесіда, повідомлення, міркування тощо. Жанр бесіди як різновид інтерв'ю передбачає дискусію зі співбесідником, коментар на його відповідь та оцінку події. Інтерв'ю-міркування – це не лише інформаційний жанр, а й аналітичний. Окрім викладу події важливими є роздуми респондента з її приводу.

Робота сучасного журналіста вимагає від нього володіння майстерністю постановки запитань [5]. Вони мають бути змістовними і нестандартними. Слід уникати статичності у спілкуванні, запитання повинні мати певний підтекст, інтригувати. Головним чином, метою інтерв'ю є: розкрити людину як особистість, створити її професійний портрет, показати певні аспекти особистого життя. Цілком можливо, що з часом жанр інтерв'ю все більше набуватиме ознак штучно створеного, адже він вийде за межі суто інформаційних жанрових різновидів і включатиме в себе аналітичний, проблемний, портретний види.

З кінця 1980-х – початку 1990-х рр. ЗМІ набувають все більшої самостійності, усе більше демонструється авторське «Я», нестандартні міркування журналістів та подача інформації приваблюють більшу аудиторію реципієнтів [6, с. 275]. У сучасній журналістиці жанр інтерв'ю сприймається як основний метод збору та викладу матеріалу, як вимога громадян, як потреба публічних людей у створенні та збереженні гідного місця в суспільстві, як

наслідок відкритості та доступності мас-медійного простору. Жанрові модифікації та поява численних різновидів інтерв'ю спричинені детальною тематичною розгалуженістю (біографічне портретне інтерв'ю), функціональним призначенням (інтерв'ю «потік свідомості»), специфікою певного методу збирання та обробкою інформації (інтерв'ю-анкета, фокусоване інтерв'ю), обсягом тексту, міжжанровою дифузією та взаємкореляцією [1]. Окрім різновидів жанру інтерв'ю в сучасній вітчизняній та зарубіжній журналістиці спостерігаються нестандартні форми подачі матеріалу за принципом «запитання – відповідь». Трансформації цієї моделі варіюються і можуть належати до різних груп жанрів залежно від наявності чи відсутності аналізу фактів, подій, ситуацій тощо.

Система журналістських жанрів зазнає постійних змін, спричинених динамічною співвідносністю всередині системи. Науковець М. Кім аналізує внутрішні та зовнішні зв'язки всередині жанрової системи ЗМІ. Внутрішній зв'язок між різними жанрами журналістики визначається публіцистичним типом творчості, а зовнішній – тим, що кожен жанр журналістики відображає потреби сучасного життя з метою впливу на громадську думку [3, с. 9].

Отже, соціально-політична ситуація в Україні кінця ХХ – початку ХХІ ст. змінила роль журналістики. Актуалізувалось та популяризувалось створення новітніх журналістських жанрів, трансформувались відомі та усталені. Причиною стали сучасні глобалізаційні процеси, змінилися вимоги та вподобання реципієнтів. Інтерв'ю як жанр журналістики стає одним з найпопулярніших та найуживаніших, оскільки має відкритий характер. Набувають

популярності такі різновиди жанру інтерв'ю: аналітичне, «потік свідомості», портретне, бесіда тощо. Вони не лише несуть у собі інформацію про особу, подію, ситуацію, а й мають риси аналітичних, художньо-публіцистичних жанрів.

Література:

1. Голік О. В. Жанрова система друкованих ЗМІ: новітні підходи до класифікації та перспективи розвитку / О. В. Голік // <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2386>
2. Ким М. Н. Жанры современной журналистики / М. Н. Ким. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 355 с.
3. Михайлин І. Л. Основи журналістики / І. Л. Михайлин. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 496 с.
4. Недопитанський М. І. Сучасна практика журналістського інтерв'ю: стратегія запитання / М. І. Недопитанський // <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1239>
5. Шебеліст С. Трансформаційні процеси в системі журналістських жанрів / С. Шебеліст // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. – 2010. – Вип. 9. – Ч. 1. – С. 274 – 280.